

การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานฝ่ายวิชาการ
วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี โดยหลักการมีส่วนร่วม

นางสุนิจ สุริยพันธ์
รองผู้อำนวยการชำนาญการ

วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

บทคัดย่อ

ชื่องานวิจัย	การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี โดยหลักการมีส่วนร่วม
ผู้วิจัย	นางสุนิจ สุริยพันธ์
ปีที่พิมพ์	พฤศจิกายน พ.ศ. 2562

การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี โดยหลักการมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามกระบวนการของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ในงานด้านบริหารงานฝ่ายวิชาการ โดยหลักการมีส่วนร่วม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี 2. เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานฝ่ายวิชาการ โดยหลักการมีส่วนร่วม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี ด้านการใช้กิจกรรมการดำเนินงาน ด้านการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการนำแผนการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ และ 3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของบุคลากร ต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานฝ่ายวิชาการ โดยหลักการมีส่วนร่วมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี ในด้านหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านห้องสมุด ด้านการนิเทศการสอน ด้านการประชุมอบรมทางวิชาการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน โดยการสัมภาษณ์ กรรมการบริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู พนักงานราชการ และ ครูอัตราจ้าง จำนวน 26 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) แบบสัดส่วน 2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการกำหนดกรอบกิจกรรมประสิทธิภาพการบริหารงานฝ่ายวิชาการ โดยหลักการมีส่วนร่วมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี เป็น ข้าราชการครู พนักงานราชการ และ ครูอัตราจ้าง จำนวน 99 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) 3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาผลการใช้กิจกรรมประสิทธิภาพการบริหารงานฝ่ายวิชาการ โดยหลักการมีส่วนร่วมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี เป็น ข้าราชการครู พนักงานราชการ และ ครูอัตราจ้าง จำนวน 99 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) และ 4. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินความพึงพอใจของบุคลากรต่อผลการดำเนินงานประสิทธิภาพการบริหารงานฝ่ายวิชาการ โดยหลักการมีส่วนร่วมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี เป็น ข้าราชการครู พนักงานราชการ และ ครูอัตราจ้าง จำนวน 99 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบสังเกตการณ์แบบบันทึก แบบทดสอบ และแบบประเมินความพึงพอใจ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าและการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี โดยหลักการมีส่วนร่วม สรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันการดำเนินการของวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี จากการสัมภาษณ์ และการสังเคราะห์ข้อมูล พบว่า

1.1 จากรายงานการประเมินคุณภาพภายในการอาชีวศึกษาตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พ.ศ. 2560 ทำให้ผู้ศึกษาวิจัยในฐานะรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ได้ศึกษาสภาพปัญหา การดำเนินงาน จากการสะท้อนปัญหาจากบุคลากรในสถานศึกษา จากการสัมภาษณ์บุคลากรในสถานศึกษา มีข้อค้นพบ คือ

1) ควรเพิ่มเครือข่ายช่วยติดตามผลสำเร็จการศึกษา โดยการสร้างกลุ่มเพื่อนใน Line/Face Book

2) ควรหาวิธีติดตามผู้สำเร็จการศึกษาให้ได้จำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี และหาแนวทางให้ผู้สำเร็จการศึกษาเข้าถึงตลาดแรงงาน เพื่อเพิ่มจำนวนการมีงานทำให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษา

3) จัดเป็นนโยบายสนับสนุน ของผู้ทำวิจัยโดยให้ชั่วโมง/คาบ ในตารางเรียน

4) สร้างแรงจูงใจอย่างเป็นรูปธรรม สนับสนุนครูทำวิจัยในชั้นเรียน

5) จัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับความต้องการของครูผู้สอน ผู้เรียน และสถาน

ประกอบการ

6) จัดให้ครูไปทัศนศึกษาทั้งภายในและต่างประเทศ

1.2 ผลการประเมินคุณภาพภายในการอาชีวศึกษาตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พ.ศ. 2560 มีจุดที่ควรพัฒนาเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ด้านผู้บริหาร คือ (รายงานการประเมินคุณภาพภายในการอาชีวศึกษาตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พ.ศ. 2560 : 2)

1) สร้างแรงจูงใจให้ผู้สำเร็จการศึกษา ร่วมมือในการตอบแบบติดตามผลสำเร็จการศึกษา หลังสำเร็จการศึกษา

2) ประชาสัมพันธ์ช่องทางทำให้ข้อมูลย้อนหลังกลับมายังวิทยาลัยมากขึ้นให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษา

3) มีความรู้และทักษะการสื่อสาร (ภาษาอังกฤษ)

4) วางแผนปฏิบัติการ ปฏิทินดำเนินงานให้ชัดเจน และมีการรายงานอย่างสม่ำเสมอ โดยมีผู้บริหารคอยเสริมแรงให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่อง

5) ควรจัดหาวัสดุฝึก อุปกรณ์และสื่อ สำหรับการเรียนการสอนให้เพียงพอ

6) จัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามความเหมาะสมเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป

7) ปรับแผนให้เป็นไปตามระเบียบที่เหมาะสม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนางานในปีถัดไป

8) ควรจัดเวลาในตารางสอน สำหรับการทำวิจัยในชั้นเรียน ให้กับคณะครู

9) ควรสร้างแรงจูงใจให้ครูอยากใช้กระบวนการวิจัยในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ และพัฒนา

ผู้เรียน

10) ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาครูอย่างทั่วถึง

11) จัดระบบการเก็บรายงานข้อมูลสารสนเทศของการพัฒนาครูอย่างชัดเจน

2. ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัย พบว่า

2.1 ประสิทธิภาพการบริหารงานฝ่ายวิชาการ โดยหลักการมีส่วนร่วมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี

1) ด้านการใช้กิจกรรมการดำเนินงาน

สรุปผลการทำกิจกรรม การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาและการเตรียมการบรรลุตามเป้าหมาย บุคลากรทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านวิชาการ ได้ข้อมูลในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพต่อไป เช่น การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ การวางแผนในการจัดการเรียนรู้ การเตรียมความพร้อมเพื่อการพัฒนาผลงานเข้าสู่การเลื่อนตำแหน่ง หรือเลื่อนให้ได้รับวิทยฐานะต่าง ๆ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการทำงาน ซึ่งทุกคนตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาด้านวิชาการ มากขึ้น คณะกรรมการที่แต่งตั้ง ปฏิบัติหน้าที่ของตนเองด้วยความมั่นใจมากขึ้น มีการกำหนดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านวิชาการ ตลอดทั้งสร้างสื่อ คู่มือการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษา

2) ด้านการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา

การวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านวิชาการ มีเป้าหมายเพื่อให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำมาตรฐานคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการ มาตรฐานการปฏิบัติงานฝ่ายต่าง ๆ การทบทวนแผนปฏิบัติการให้ตรงกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการพิจารณารายละเอียดของแผนกลยุทธ์ มาตรฐานการปฏิบัติงานของแผนก และฝ่ายต่าง ๆ โดยแบ่งเป็น 3 ช่วง ดำเนินการ ดังนี้

ช่วงแรก เน้นเนื้อหาเกี่ยวกับภาพรวมของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาด้านวิชาการ กระบวนการบริหารงานคุณภาพ แล้วเริ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดทำแผนปฏิบัติการ จากนั้นให้ร่วมกันปฏิบัติจริงในการวางแผนพัฒนาและวางแผนปฏิบัติการ

ช่วงที่ 2 เนื้อหาเกี่ยวกับการกำหนดกรอบและวางแผนประเมินการสร้างเครื่องมือ จากนั้นก็ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามกรอบและแผนการประเมิน

ช่วงที่ 3 เน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลการประเมิน และการเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report)

ผลการอบรม มีดังต่อไปนี้ ข้อตกลงในการดำเนินการพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษาทงวิทยาลัยอาชีวศึกษาคาดหวังว่าประโยชน์ของพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษาด้านวิชาการ ต้องเกิดขึ้นกับนักศึกษาได้จริง ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดทั้งยังตกลงกันร่วมรับผิดชอบในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอนด้วยความสมัครใจ

ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ การวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาด้านวิชาการ บรรลุเป้าหมาย คือ บุคลากรหัวหน้าแผนกทุกแผนก หัวหน้างาน รองผู้อำนวยการฝ่ายคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา ร่วมกันวางแผนการพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัย มีการจัดทำข้อมูลพื้นฐานและสารสนเทศให้ครบทุกด้านและเป็นปัจจุบัน ได้เอกสารมาตรฐานการศึกษาของวิทยาลัย และแผนปฏิบัติการของวิทยาลัย มาตรฐานการปฏิบัติงานของแต่ละแผนก แต่ละฝ่ายที่ปรับปรุงจากฉบับเดิม ให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับการดำเนินโครงการต่าง ๆ ของวิทยาลัยในสภาพปัจจุบัน ซึ่งเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานประกันคุณภาพ ด้านวิชาการ และการรายงานผลต่อสาธารณชนและต้นสังกัดต่อไป

3) ด้านการนำแผนการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้

1) การประชุมชี้แจงการนำแผนการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านวิชาการ ผลการดำเนินการประชุม ผู้เข้าร่วมประชุม มีความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองดี การมีส่วนร่วมจะช่วยให้พัฒนาวิทยาลัยได้ดี และเสนอแนะว่าต้องการให้วิทยาลัยส่งเสริมโครงการศึกษาดูงาน การส่งเสริมใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน การสอนภาษาต่างประเทศโดยครูเจ้าของภาษา

2) การมอบหมายงาน มีการประชุมมอบหมายงาน จากการมีส่วนร่วมคิดร่วมทำ ทุกคนทำให้งานประกันคุณภาพการศึกษาด้านวิชาการเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารและการจัดการศึกษาของวิทยาลัย โดยผู้ศึกษาและผู้ร่วมศึกษาได้เปิดโอกาสให้ครู ได้เลือกรับผิดชอบและปฏิบัติงานตามความสนใจ ความรู้ความสามารถ

2.2 ความพึงพอใจของบุคลากร ต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานฝ่ายวิชาการ โดยหลักการมีส่วนร่วมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี

- 1) ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
- 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
- 3) ด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
- 4) ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
- 5) ด้านห้องสมุด โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
- 6) ด้านนิเทศการสอน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
- 7) ด้านการประชุมอบรมทางวิชาการ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก